

Datum: 2026-03-16
Handläggare: Kristina Zanhär
Diarienumr.: 2026.065 KS

Kommunstyrelsen

Svar på motion gällande demokratisk delaktighet genom medborgarförslag av Anton César (S), Sanna Dabolins (V), Heidi Hankanen Ängberg (C) och Mats Eriksson (MP)

Ärendebeskrivning

Anton César (S), Sanna Dabolins (V), Heidi Hankanen Ängberg (C) och Mats Eriksson (MP) har den 28 januari 2026 lämnat in en motion om att stärka den demokratiska delaktigheten genom medborgarförslag. Motionärerna skriver bland annat att ett levande, lokalt demokratiskt samtal förutsätter att invånarna ges goda möjligheter att påverka den kommunala beslutsprocessen.

Motionärerna föreslår att kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag på hur medborgarförslag kan införas. Förslaget ska sedan återrapporteras till kommunfullmäktige för beslut om införande.

Kommunfullmäktige beslutade den 28 januari 2026, § 10 att lämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Rådet för mänskliga rättigheter ser positivt på förslaget som syftar till att stärka kommunens invånares delaktighet.

Förvaltningens bedömning

Enligt kommunallagen får den som är folkbokförd i kommunen lämna medborgarförslag, om kommunfullmäktige har beslutat att tillåta det. Medborgarförslag kan lämnas av en eller flera privatpersoner som är folkbokförda i kommunen. Det innebär att även barn och unga samt personer med utländsk bakgrund som ännu inte har kommunal rösträtt omfattas. Föreningar, organisationer eller andra sammanslutningar kan inte lämna medborgarförslag. Om kommunfullmäktige beslutar att medborgarförslag får väckas kan rätten inte begränsas till vissa sakområden eller till en viss typ av frågor. Kommunfullmäktige ansvarar för att pröva om förslaget avser en angelägenhet inom den kommunala kompetensen och uppfyller lagens krav på medborgarförslag, samt beslutar om den fortsatta handläggningen. Ärenden som väckts genom medborgarförslag får enligt kommunallagen inte delegeras till tjänsteperson utan ska avgöras av kommunfullmäktige eller, om fullmäktige så beslutar, av kommunstyrelsen eller en nämnd.

Beslut om att överlåta medborgarförslaget till kommunstyrelsen eller en nämnd, liksom beslut om att avslå förslaget exempelvis med hänvisning till att det faller utanför den kommunala kompetensen ska fattas av kommunfullmäktige. Om kommunfullmäktige beslutar att införa medborgarförslag behöver fullmäktiges arbetsordning revideras.

Motionärerna skriver att idag finns dessutom goda tekniska möjligheter att hantera medborgarförslag via e-tjänster och införa tröskelvärden. Detta benämns ofta e-förslag och innebär att invånare kan lämna förslag digitalt. Ofta publiceras förslagen på kommunens webbplats, och andra invånare kan ge sitt stöd genom att rösta på dem. När ett förslag når ett visst antal röster tas det vidare till politisk beredning. Antalet röster som krävs för att ett e-

förslag ska tas vidare varierar mellan kommuner. Även tidsperioden för hur länge ett förslag är öppet för röstning varierar.

Till skillnad från medborgarförslag är e-förslag inte reglerade i lag. Det är upp till kommunen att själv besluta om villkor, handlägningsprocess och beslutsnivå. Detta innebär att e-förslag kan hanteras och beslutas av nämnder utan att ärendet behöver behandlas av kommunfullmäktige. Det är viktigt att skilja medborgarförslag/e-förslag från synpunkter och felanmälan. Synpunkter, beröm och klagomål hanteras genom e-tjänsten "Lämna synpunkt/klagomål", och felanmälan genom e-tjänsten "Felanmälan". Dessa ska inte behandlas inom ramen för e-förslag eller medborgarförslag.

En del kommuner väljer att ha medborgarförslag och e-förslag parallellt. Båda formerna syftar till att stärka den demokratiska delaktigheten, särskilt för grupper som annars har begränsade möjligheter att påverka kommunala beslutsprocesser, såsom barn och unga samt personer som saknar kommunal rösträtt.

Kommunledningskontoret föreslår att utreda förutsättningarna för att införa medborgarförslag och/eller e-förslag. Utredningen ska beskriva hur förslagen kan handläggas, på vilken nivå beslut ska fattas, hur återkoppling ska ske samt vilka administrativa och ekonomiska konsekvenser ett införande kan medföra. Den ska även visa på hur bifallna förslag kan hanteras inom ordinarie budgetprocess, samt vilka ekonomiska konsekvenser ett genomförande kan medföra. Utredningen ska återrapporteras till kommunfullmäktige för ställningstagande. Något beslut om införande föreslås inte i detta skede.

Ekonomisk bedömning

Att bifalla motionen innebär inga kostnader utöver administrativ tid. Förslag att avslå motionen innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige

1. Att bifalla motionen i den del som avser att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag på hur medborgarförslag kan införas i Alingsås kommun,
2. Att bifalla motionen i den del som avser återrapportering till kommunfullmäktige
3. Att avslå motionen i den del som innebär att beslut om införande ska fattas i samband med återrapporteringen.

Beslutet ska skickas till

Cecilia Knutsson
Kanslichef och kommunjurist

Kristina Zanhart
Demokratistrateg